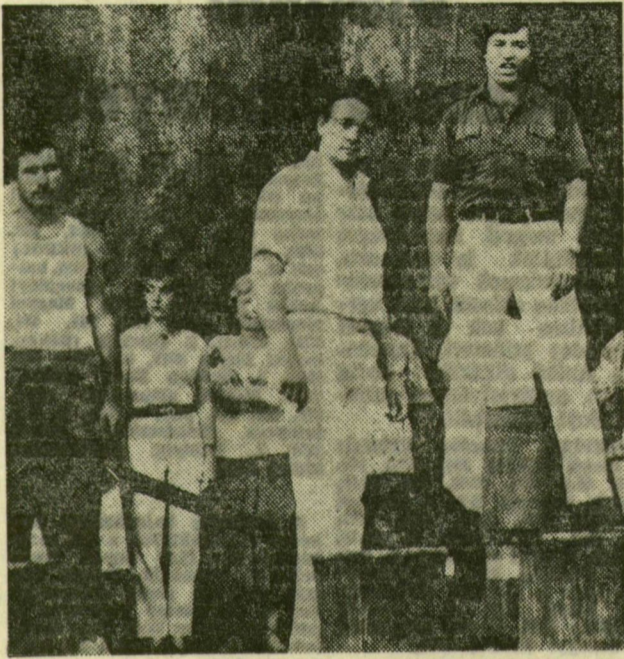

Szuszanyinék, civilben

Nagy László felvétele

Az opera úgy indul, hogy a falu népe örömmujongással fogadja a hőseket, akik önfeláldozóan küzdenek a betolakodók ellen. Harci szekéren érkezik Szabinyin, akit Szuszanyin házában különösen Antonyida vár türelmetlenül, hiszen jegyesek, s a nász azért várát, mert Szabinyinnek fontosabb dolguk van, kiúzni az ellenséget. Az első próbák természetesen a kölcsönös ismerkedés: a Szabinyint alakító Scserbakov mosolyog, a ház gazdája, Szuszanyin — Nyeszterenko (szintén civilben) a maidani öltözképre alig utaló nadrágos szerelésű lányával, Bela Rudenkóval paroláz, miközben a többiek, a Szlovák Filharmónia 94 tagú kórusa meg a statiszták igyekeznek tisztúknak megfelelő stílusban — énekekben — mozgásban követni a karmester meg (ilyen koral stádiumban figyelmesebben) a rendező instrukcióit. Az első kép, többszöri megszakításokkal, végigmegy.

Vasárnap késő délután, A hőség még rekkenő, A karmester Ermier fölszalad a keverőpulthoz, belehallgatni a harangzúgás magnófelvételébe. Így a színpadon alig hallani a rendezőt, Vadim Milkovot, Ki szemtelenül fiatal kora, harminc esztendeje dacára halálosan komoly eligazításban részesíti a „tömeget”. Neumark Anna, a lelkes és precíz tolmácsnő hangszalagait megfeszítve közli szlovákokkal és magyarokkal, tessék energikusabban csinálni, maguk harcolni akarnak, földobottak, tette készek, a rendező így akarja látni.

Aztán vasárnap éjfélig próbálták Glinka operáját. A műszakiakkal pedig hétfőn hajnali három után távoztak a térről. (Képvilágunk Nyeszterenko és Scserbakov az első jelenet közben.)

Táncos hét vége

A nemzetközi szakszervezeti néptáncfesztivál három folklórbemutatója közül kettőt megtartottak már a hét végén. Szombaton este a szegedi néptáncos seregszemlén első ízben részt vevő svájci La Farandole Táncgyűttes műsora hatáson, szép nyitánya volt a bemutatósorozatnak.

Friss, úde alpesi levegőt, fennsíkok, havas hegycsúcsok atmoszféráját hozták el Újszegedre a svájci táncosok. Névadó táncuk, a farandole finoman kidolgozott, eredeti kompozícióban került színre, s szellemes, kedves életképek egészítették ki: a

sapkatáncjáték kedves percekét szerzett a közönségnek, akárcsak a havasi kürt hangjára a svájci zászlóval eljelölt pásztortánc igen szép látványa.

Az immáron nyolcadik alkalommal Szegeden vendégeskedő Vasas Művészgyűttes tánckarát változatlanul a nagy alkotói tudatosság és a fegyvermezett előadásmód jellemzi. Maskarás leánytáncuk és csárdásuk mintaszerűen megszerkesztett koreográfiájával Hidas György karvezetőt és Stoller Antal koreográfust külön is dicséri.

Közönségdíjasok: a román és a szovjet együttes

Színeken pompázó, jellegzetesen balkáni miliót teremtő volt a jugoszlávial Zeljezara Zenica Ének- és Táncgyűttes produkciója, a román Plaiurile Oltului együttes pedig a szegedi táncos hét vége első nagy sikerét aratta: megkapta a közönség díját. (A publikum egyébként az előadások után belépőjegyeivel szavaz a látott együttesekre, a díjakat a bemutatók után a Vigadóban rendezett barátságos esteken adják át.) A román táncosok Olténia népeinek hagyományvilágát, valamint román népdal- és táncokrot nyújtottak át a közönségnek, s a hatás — főként a Pacsirta fergeteges előadása után — nem is maradt el.

A szombat esti bemutatót a VDSZ Bartók Béla Táncgyűttesének programja zárta, többek között dél-alföldi, szlavóniai és szatmári táncokkal — igen magas színvonalon, temperamentumos előadásban.

A vasárnap esti premieren a lengyel Piliczaniegyüttes nyitotta a sort: erzelemgazdag, mélyen átélt produkciójukban a polonéz és a mazurka jellegzetes nemzeti hangulatát mozgás és zene kiváló összhangjával jelenítették meg. A fesztivál másik „újonca”, a holland Phoenix Apeldoorn Táncgyűttes távoli tájak üzenetét, halászkok, tengerészek világát tolmácsolta, bájosan és szellemesen. A HVDSZ Bihari János Táncgyűttes, továbbá a MEDOSZ és a Kertészeti Egyetem táncsoportja a Kárpát-medencében élő magyarság táncdialektusainak széles skáláját mutatta be: a magyar néphagyomány legkülönbözőbb elemei kitűnően koreografizált megvalósításban kerültek színpadra, különösen a Bihari János együttes három székely táncában és a MEDOSZ-együttes dél-alföldi táncában.

A hét vége szenzációját a Grúziából érkezett Tbiliszi Táncgyűttes jelentette. A Kaukázus-vidék egzotikumát

egyszerre játékos és fenséges, méltóságteljesen komoly és elsőpró iramú produkcióban varázsolták elénk. A Hevszuruli kardtánc pedig csúcspontra számított: akrobatikus ügyesség, precízen kidolgozott öszmunka, hihetetlen lendület, már-már félelmetes jelenetek sora — így lehetne nagyjából összegezni a szovjet együttest köszöntő, szünni nem akaró taps okaf. S a legfelemlőbb, legszebb pillanat is nekik köszönhető: a féktelen és szinte dermesztő kardtáncban pergő-forgó, egymással vadul hadakozó férfiak közé fehér fátylat helyez a harctérre belibegő leány — mire ők leeresztik fegyverüket... (Azt pedig szinte már említeni sem kell, hogy a vasárnapi bemutató közönségdíjasa természetesen a tbiliszi együttes lett.)

Vasárnap délután, a rekkenő meleg ellenére rengetegen voltak kíváncsiak az első nemzeti napon fellépő csehszlovák, bolgár, NDK-beli, valamint a svájci, a jugoszláv és a román együttes műsorára. A Nagyruház és a múzeum lépcsőin sűrű sorokban ültek a néptáncrajongók, hogy „életközben”, a szegedi utcán ismerjék meg más népek táncait, s ily módon más nemzetek dal- és zenekultúráját — s gondolatvilágát is.

Ma, kedden délután 4 órakor újabb nemzeti nappal folytatódik a néptáncfesztivál. A Nagyruháznál a svájci, a jugoszláv és a román együttes lép fel a Móra Ferenc Múzeum előtt a lengyel, a holland és a szovjet együttest láthatja a közönség. Este fél 9-kor az újszegedi szabadtéri színpadon újabb folklórestet tartanak, ahol a csehszlovák Práchenksy Ének- és Táncgyűttes, a bolgár Georgi Dimitrov Táncgyűttes, az NDK-ból érkezett Cottbusi Építők Együttese, valamint a házigazda Szeged Táncgyűttes mutatja be műsorát.

Domonkos László

Illúzió helyett jelképek

(Viktor Volszkij, a Szegedi Szabadtéri Játékok egyik legfiatalabb díszlet- és jelmeztervezője a vasárnap esti próba előtt hosszan és precízen beszélt meg a világitási effektusok rendjét a technikusokkal, így a beszélgetést az instrukció végére hagytuk, amikor is — immár a csillagos tető alatt — kérdeztem a moszkvai, balsojbeli színpadkép és a Dóm előtti díszlet különbségeiről.)

V. Volszkij, a Szuszanyin díszlettervezője

díszletesség mozgásával teremti meg a különböző helyszíneket. Ez a díszletikonosztáz hordja azokat az asszociatív jelképeket, amelyek megteremtik az opera atmoszféráját, csillogó hagyományok, ismert ikonok motívumait, a tajga fluoreszkáló gallyait, szentek arcképeit, gyertyák vibráló sorát. A fiatal moszkvai művész igen komplex alkotómunkát végez. Színpadtereket alakít, látványt tervez, a zene atmoszféráját váltja vizuális képzetekké. Azt is tudjuk róla, hogy könyvillusztrációkat is készít, megjelenőben van Balzac Goriot apó című regénye, melyhez ő készít illusztrációkat. Szuszanyin Dóm téri színpadképe. Öt mobil, 11 méteres

— Valóban, ez a fajta munka igen sokféle tájékozódást igényel. Otthon kell lenni a képzőművészet világában, ismerni kell a színház sajátos közegét, a zenei anyagot. Mielőtt a Balsojhoz kerültem, drámai színházaknál dolgoztam, mintegy ötven előadás díszleteit, jelmezeit terveztem. Régi álomom volt zenés színházban dolgozni. Három évvel ezelőtt debütáltam a Balsojban, egy év leforgása alatt két közös munkám volt az Ivan Szuszanyin szegedi rendezőjével, Vadim Milkovval. Händel: Julius Caesar és Wagner: A Rajna kincse című műve volt művészi barátságunkat megalapozó első közös munkánk. Tervezői elképzeléseimről igen nehéz röviden szólni. Biztos vagyok benne, hogy a színpadra állító művészek mind egyikének a művek belső törvényeiből kell kiindulnia. Olyan színpadi díszletben hiszek, amely komplexen alkalmazza a térhatásokat, a festői látványt és a faktúrát, tehát a konstrukció mellett jelentősége van festői megvalósításnak.

(Viktor Volszkij nyughatatlan alkot. Beszélgetés közben kéri meg Vastagh Attila főszenekist néhány finomításra, a konkrét teendőket Rácz András színpadmesterrel pontosítja, válaszol a fölkiabáló rendező kérdésére, megkéri a tolmácsot, fordítson le néhány újabb észrevételt, fölrohan a színpadra, elrendezi Szuszanyin szobájának asztalán a kupákat, s közben meg emondja, hogy elégedett a szegedi megvalósítókka!)

A 18. szegedi pedagógiai nyári egyetem nyitása (dél-élelt 9 órakor) és előadásai Újszegeden, az MTA biológiai központjában.

A VIII. Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztivál napja a Szeged Nagyruház és a Közművelődési Palota előtti téren, este fél 9-kor az újszegedi szabadtéri színpadon ismét folklórbemutató.

Vinkler László grafikai emlékkiállítás a Bartók Béla Művelődési Központ nagytermében.

Polgár Ildikó kerámiai a Bartók Béla Művelődési Központ nagytermében.

Széchenyi Lenke textiltjei a Bartók Béla Művelődési Központ B Galériájában.

A szem a lélek tükre — mondották volt az álmodásra hajlamos romantikusok. A kirakat pedig a kereskedelmi ellátásé — így a mai észjárással odavetett ríposzt, Kóstoló a kínálatból, bevétel növelő üzleti fogás. S nem mellékesen: bizonyítvány a kirakatrendező fantáziájáról. Rádásul, a vásárlót útbaigazgató, a választást segítő alkalmi bemutató, mely ideális esetben még a városkép hangulatába is képezi a kirakatot.

Somogyi Károlyné felvételei

A múzeum előtt rendezett nemzeti napon a svájci együttes

Kirakatban

Az ellenkezőjéről most ne is szóljunk! A franciák mindmáig halhatatlan, elsőrangú szakemberére, Toulouse Lautrecre gondolunk! A jó plakát — szerinte — megállásra kényszerít minden járókelőt. Ilyen kell legyen a kirakat is, bár bájt kacéran megvillantó táncosnőre nem számíthat tervező-

ruhanemük, cipők, szőnyegek, egyéb árucikkek mögüll kell megsejtennie a lénuveget, a boltokban áruba bocsátott készletet, Erre vállalkoznak, immár jó néhány éve az ünnepi hetekre meghirdetett szegedi kirakatversenyen, több mint harmincan. Munkájukat szerda estig kell befejezniük. Hogy a péntek délelőtti eredményhirdetésig legyen idő fölláítani a szakmai ranglétrát.

L. Zs.